

Sekret, tajemnica – kiedy poprosić o pomoc dorosłych

WIEDZA W PIGUŁCE

Komunikacja to przekazywanie informacji. Najczęściej nie tylko przekazujesz informacje, lecz także je odbierasz. Wtedy następuje wymiana informacji. Możesz być zarówno nadawcą, jak i odbiorcą informacji. Komunikatami, czyli nadawanymi informacjami, są nie tylko słowa, lecz także obrazy, zdjęcia, a nawet gesty czy spojrzenia (komunikacja niewerbalna).

Każdą wymianę informacji między ludźmi rządzą pewne reguły. Zależą one od różnych czynników, takich jak: stopień zażyłości między rozmówcami (inaczej rozmawiasz z rodzicami, a inaczej z koleżanką), potrzeba zmanifestowania swojego zdania wobec świata (czasami chcesz napisać coś na transparencie, a czasami piszesz wiersz), kultura osobista, umiejętności, znajomość języków obcych. Część reguł wynika z tzw. norm społecznych. Mają one na celu zapewnić nam swobodę komunikowania, ale też określają pewne obowiązki wobec osób, z którymi się komunikujemy. Takie funkcje pełni też system prawny i akty prawne. Nadrzędną pozycję w hierarchii aktów prawnych w polskim systemie prawnym zajmuje Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Inne źródła prawa poza Konstytucją to ustawy, rozporządzenia i ratyfikowane umowy międzynarodowe, a także akty prawa miejscowego, np. uchwały rad gminy (art. 87 Konstytucji RP). Pamiętaj, że wszystkie normy prawne dotyczą także komunikacji w internecie i przez media.

Obecnie podstawą systemów prawnych jest przekonanie o niepodważalnej godności ludzkiej. Z tego wypływają powszechne i nienaruszalne prawa jednostek zagwarantowane właśnie w Konstytucji. Na prawa zapisane w Konstytucji można się powoływać bezpośrednio, ale często są one także uszczegółowione w konkretnych ustawach (np. konstytucyjne prawo do prywatności znajduje wyraz w ustawie o ochronie danych osobowych, a prawo do wolności słowa w prawie prasowym).

Prawa konstytucyjne nie zawsze mają charakter absolutny, można je niekiedy ograniczyć, ale jedynie przy spełnieniu określonych w konstytucji warunków (zob. art. 31 ust. 3 Konstytucji RP).

W odniesieniu do komunikacji można się bezpośrednio powołać na niektóre prawa konstytucyjne:

artykuł 49 Konstytucji RP

- Zapewnia się wolność i ochronę tajemnicy komunikowania się. Ich ograniczenie może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony.

— głównym ograniczeniem tej wolności są względy bezpieczeństwa (takie jak uprawnione działania policji czy służb specjalnych polegające np. na stosowaniu podsłuchów, kontroli korespondencji czy kontroli billingów telefonicznych).

artykuł 54 Konstytucji RP

- Każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.
- Cenzura prewencyjna środków społecznego przekazu oraz koncesjonowanie prasy są zakazane. Ustawa może wprowadzić obowiązek uprzedniego uzyskania koncesji na prowadzenie stacji radiowej lub telewizyjnej.

— ograniczenia tej wolności to m.in. chronione tajemnice (państwowa, lekarska), prawo autorskie, poszanowanie praw innych osób, np. prawa do prywatności.
artykuł 14 Konstytucji RP

- Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność prasy i innych środków społecznego przekazu.

— ograniczeniem tej wolności jest np. obowiązek rejestracji dzienników i czasopism czy też obowiązek uzyskania koncesji na nadawanie programów radiowych lub telewizyjnych.

Tekst: , scenariusz: Anna Walczak, konsultacja merytoryczna: . Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/sekret-tajemnica-kiedy-poprosic-o-pomoc-doroslych/>.

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Cyfrowa Przyszłość, dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawa programowa:

2014/1/edukacja-polonistyczna/t4

2014/1/edukacja-społeczna/t1

2014/1/edukacja-społeczna/t2

2014/1/etyka/t4

Podstawa programowa 2017:

Edukacja polonistyczna, I-III klasa

Osiągnięcia

Uczeń słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia; okazuje szacunek wypowiadającej się osobie.

Uczeń wykonuje zadanie według usłyszanego instrukcji; zadaje pytania w sytuacji braku rozumienia lub braku pewności zrozumienia słuchanej wypowiedzi.

Edukacja społeczna, I-III klasa

Osiągnięcia

Uczeń identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach.

Uczeń wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu.

Uczeń przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad.

Uczeń ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przeproszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne, respektowane przez środowisko szkolne.

Edukacja przyrodnicza, I-III klasa

Osiągnięcia

Uczeń reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby.